

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PRAHA 4
POŠEPNÉHO NÁMĚSTÍ 2022
FAKULTNÍ ŠKOLA PEDAGOGICKÉ FAKULTY UK

Preventivní program školy

www.zsposepneho.cz

skola@zsposepneho.cz

Obsah

Úvod	3
Školní rok 2023/2023	5
1. Základní údaje o škole.....	5
2. Popis prostředí.....	7
3. Stanovení cílů PPŠ	8
4. Skladba aktivit PPŠ pro jednotlivé cílové skupiny	9
a) Pedagogové	9
b) Žáci	9
c) Rodiče	12
Specifická prevence	13
Prostředky	15
a) Vnitřní	15
b) Vnější	15
Evaluace.....	16
A)Kvalitativní hodnocení	16
B) Kvantitativní hodnocení	17
Seznam příloh	19
Příloha 1	20
Příloha 2	21
Příloha 3	22
Příloha 4	24
Příloha 5	27
Příloha 6	36
Příloha 7	38
Příloha 8	43
Příloha 9	44
Příloha 10	47

Úvod

Preventivní program školy vychází z těchto dokumentů:

Legislativní východiska pro zpracování MPP (právní úpravy ve znění pozdějších předpisů):

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník 44 PhDr. Mgr. Eva Burdová, MBA Návrh vzorových dokumentů ŠMP, tyto dokumenty nejsou závazné, poskytují jen vodítko nastavené v souladu se současnou legislativou platnou k 31. 10. 2019.
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv Národní strategie ministerstev
- Strategie prevence kriminality 2016–2020 (definovaná ve víceletých cyklech Usnesením vlády ČR)

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021 (Usnesení vlády ČR ze dne 18. 3. 2019, č. 190) Konkrétní postupy a doporučení ohledně prevence a řešení výskytu rizikového chování obsahují tato metodická doporučení a pokyny MŠMT:
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) 45 PhDr. Mgr. Eva Burdová, MBA Návrh vzorových dokumentů ŠMP, tyto dokumenty nejsou závazné, poskytují jen vodítko nastavené v souladu se současnou legislativou platnou k 31. 10. 2019.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (č.j. MSMT-21291/2010-28).
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10 194/2002-14)
- Shrnutí všech opatření ministerstva při řešení šikany ve školách a školských zařízeních <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmtrozsirilo-opatreni-k-reseni-sikany-a-kybersikany>.
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVÝP) v rámci řešení rizikového chování žáků č.j. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (Čj.: 37 014/2005-25)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)
- Vyhláška č. **197/2016 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Školní rok 2023/2023

Školní rok: 2023/2024

Preventivní program školy

1. Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento PPŠ	Základní škola, Praha 4, Pošepného náměstí 2022 Základní škola, Praha 4, Pošepného náměstí 2022 Pošepného náměstí 2022 148 00 Praha 4 - Chodov
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Bc. Dagmar Havlíčková
Telefon na ředitele	272926315
E-mail na ředitele	Dagmar.havlickova@zsposepneho.cz

Jméno školního metodika prevence	Lenka Holasová
Telefon	272926315
E-mail	lenka.holasova@zsposepneho.cz

Jméno výchovného poradce	Ing. Ladislava Rýdlová
Telefon	272926315
E-mail	Ladislava.rydlova@zsposepneho.cz

Jméno školního psychologa	Mgr. Leona Koutenská
Telefon	272926315
E-mail	leona.koutenska@zsposepneho.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ – I. stupeň	15 + 1	347 + 12	15 pedagogů + 1 pedagog v PT+9 asistentů + 9 vychovatelů
ZŠ - II.stupeň	11	233	24 pedagogů + 2 asistenti
Víceleté gymnázium	0	0	0
4leté gymnázium	0	0	0
SŠ – ostatní	0	0	0
Celkem	26 + PT	544 + 10	60

2. Popis prostředí

Naše škola je školou sídlištního typu s velmi dobrou dopravní dostupností z centra Prahy. Sdružuje 578 žáků v 1. - 9. ročníku, má devět oddělení školní družiny. I v letošním školním roce má škola 1 třídu předškolního vzdělávání. V blízkém okolí školy se nachází Kunratický les, který přímo navazuje na školní hřiště. Škola je pavilonového typu s menším počtem žáků, což přináší právě pro ně, pedagogy i rodiče mnoho výhod. Třídní kolektivy již nejsou tak početné, učitelé se mohou dětem individuálně věnovat, je více prostoru pro děti se specifickými poruchami učení, na práci s nadanými žáky i na individuální přístup ke každému dítěti. Výuka probíhá v kmenových třídách a v odborných učebnách. Je doplňována projekty, exkurzemi, kulturními pořady. Děti se zapojují do sportovních aktivit v rámci Jižního Města i celé Prahy.

I v letošním školním roce pokračujeme v programu KiVa (finský program proti šikaně). Byl vytvořen KiVa-tým, který napomáhá prevenci šikany. Třídní kolektivy se pravidelně věnují tomuto programu, jež není zaměřen jen na prevenci šikany, ale i na vztahy v kolektivu, řešení různých modelových situací nevhodného chování, respektování se apod.

Opatření k prevenci sociálně patologických jevů je zakotveno i ve školním řádu. Žákům je v prostorách školy, školních i mimoškolních akcích zakázáno užívat návykové látky, kterými se rozumí alkohol, tabákové výrobky, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací a rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

Všichni učitelé vnímají nutnost vytvoření bezpečného prostředí. Podle možnosti zařazují preventivní témata do svých předmětů. Pilířem prevence jsou především výchova ke zdraví, občanská výchova, tělesná výchova, výtvarná výchova, přírodopis, chemie, český jazyk, dějepis atd., na prvním stupni se zařazují tato témata dle uvážení učitele, např. i do průřezových témat. Důležité je vzbudit přirozený zájem dětí o problematiku a učení se dovednostem, jako je diskuse, umění správně komunikovat s vrstevníky i dospělými, respektovat názor druhých, rodinu chápat jako zázemí a útočiště, správně organizovat svůj volný čas, týmové spolupráci, asertivitě apod.

3. Stanovení cílů PPŠ

Cíle: dlouhodobé:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvořit ve škole klidnou, pozitivní atmosféru beze strachu a pocitu nejistot při udržení uvědomělé kázně • Formovat postoje žáků ke společenským hodnotám, posílení sebevědomí, řešení problémů puberty, zdravý pohled na budoucnost • Zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet sociální dovednosti (sociální vztahy, odpovědnost za své chování a uvědomění si důsledků svého chování) • Umění řešit konflikty a mít odvahu se jim postavit • Posilování komunikačních dovedností (schopnost řešit problémy, konflikty, neúspěchy a kritiku)
Ukazatele dosažení cílů:	Proškolením pedagogů (samostudium)
Zdůvodnění cílů:	Zvýšení kompetencí zefektivňuje práci pedagogických pracovníků, zkvalitňuje výchovné působení na žáky.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zapojení do systému prevence více učitelů, náměty na třídnické hodiny. Cíl souvisí se zvyšováním profesní připravenosti pedagogů.

Cíle: střednědobé:	<ul style="list-style-type: none"> • Zapojit do projektů realizujících se v tomto roce všechny žáky školy, využití volného času • Zlepšení vnitřního prostředí školy • Zaměření na rizika kouření, alkoholu, závislosti na počítači, gamblerství • V problémových třídách zmapovat vztahy a následně provést komplexní program primární prevence, asertivita, právní vědomí
Ukazatele dosažení cílů:	Počet zúčastněných žáků v jednotlivých projektech
Zdůvodnění cílů:	Zvýšenou účastí na aktivitách minimalizujeme rizikové chování žáků.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se zvyšováním preventivního působení na žáky, zvyšováním sociální kompetence žáků, předcházení vzniku sociálně patologických jevů žáků

Cíle: krátkodobé:	Pracovat přímo na komplexní prevenci se žáky v jednotlivých třídách 1. – 9. ročníků.
Ukazatele dosažení cílů:	Výsledná hodnocení realizátorů programu
Zdůvodnění cílů:	Žáci se naučí pružně reagovat na nejrůznější situace. Budou připraveni využívat informace na vylepšení vztahů v kolektivu, vzájemnou komunikaci, na vyrovnávání se s neúspěchy, na aktivní využití volného času, odolávání manipulaci, na včasné rozpoznání rizikového chování, převzetí odpovědnosti sám za sebe
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se zvyšováním kvality informací o nebezpečí návykových látek, závislosti na počítači, gamblerství, s vedením žáků ke správnému sebehodnocení, sebevědomí, dovednosti umět vyřešit své problémy, vytvářet protidrogové postoje a odolávat nabídce drog, asertivita – nácvik asertivních dovedností

4. Skladba aktivit PPŠ pro jednotlivé cílové skupiny

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	dle aktuální nabídky
Stručná charakteristika	Samostudium Přednáška a seminář
Zodpovědná osoba	Mgr. Bc. D. Havlíčková

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník/pol oletí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
I. A,B, C/ 1.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Bezpečná cesta do školy	1	Třídní učitelé
I. A, B, C/ 2.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace		1	Třídní učitelé
II. A, B, C / 1.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Jsem školák – vztahy mezi žáky	1	Třídní učitelé
II. A, B, C / 1.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Prostředí školy	1	Třídní učitelé
II. A, B, C / 1.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Lidé kolem nás – vztahy mezi lidmi	1	Třídní učitelé
II. A, B, C / 2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Pracovní činnost lidí – trávení volného času	1	Třídní učitelé
II. A, B, C / 2.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Volný čas – zdravá aktivita	3	Třídní učitelé
II. A, B, C / 1.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Sportování – vzájemná tolerance a respektování každého jedince	průběžně	Vyučující Tv
III. A, B, C / 1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Chodci, účastníci dopravy	1	Třídní učitelé
III. A, B, C / 2.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Krizové situace - první pomoc	1	Třídní učitelé
III. A, B, C / 1	Prvouka	Člověk a jeho svět	Země, v níž žijeme - řešení nebezpečí	1	Třídní učitelé

III. A, B, C / 1.	Pracovní činnosti	Člověk a svět práce	Vlastní plošné kombinace – spolupráce mezi žáky	1	Třídní učitelé
III. A, B, C / 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Herní činnost – hra podle pravidel	2	Vyučující Tv
IV. A, B / 1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Jeden za všechny, všichni za jednoho	1	Třídní učitelé
IV. A, B / 2.	Informatika	Informatika	Nástrahy internetu	průběžně	Třídní učitelé
IV. A, B / 2.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Osobní bezpečí – týrání, šikana	průběžně	Třídní učitelé
IV. A, B / 1., 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Sportování – vzájemná tolerance a respektování každého jedince	průběžně	Vyučující Tv
V. A, B, C / 1.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Míčové hry – respektování vztahů	1	Vyučující Tv
V. A, B, C / 1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	SMS, Kyberšikana	1	Třídní učitelé
V. A, B, C / 2.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Mezilidské vztahy	1	Třídní učitelé
V. A, B, C / 2.	Vlastivěda	Člověk a jeho svět	Středověk x současnost – vztahy, chování	2	Třídní učitelé
VI. A, B, C / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Člověk ve společnosti	8	Vyučující občanské výchovy
VI. A, B, C / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Člověk jako jedinec	7	Vyučující občanské výchovy
VI. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Chování v rizikových situacích	2	Vyučující občanské výchovy
VI. A, B, C / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Péče o zdraví	3	Vyučující občanské výchovy
VI. A, B, C / 1., 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Sportování – vzájemná tolerance a respektování každého jedince	průběžně	Vyučující Tv
VII. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Život mezi vrstevníky ve škole -šikana	1	Vyučující občanské výchovy

VII. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Zneužívání návykových látek	2	Vyučující občanské výchovy
VII. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Drogy a jejich účinky	2	Vyučující občanské výchovy
VII. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Doping	1	Vyučující občanské výchovy
VII. A, B / 2.	Dějepis	Člověk a společnost	Objevné cesty – nové nástrahy	1	Vyučující dějepisu
VII. A, B / 2.	Dějepis	Člověk a společnost	Počátky absolutistických monarchií – nebezpečí moci jednoho člověka	1	Vyučující dějepisu
VIII. A, B, C / 1., 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Sportování – vzájemná tolerance a respektování každého jedince	průběžně	Vyučující Tv
IX. A, B / 1.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Peníze – smysluplné využití	1	Vyučující občanské výchovy
IX. A, B / 1.	Dějepis	Člověk a společnost	Průmyslová revoluce – šíření návykových látek	1	Vyučující dějepisu
IX. A, B / 1.	Dějepis	Člověk a společnost	Nástup fašismu – rasismus, xenofobie	1	Vyučující dějepisu
IX. A, B / 1.	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Sebepoznávání	1	Vyučující předmětu člověk a svět práce
IX. A, B / 2.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Soustava soudů – postihy za zneužívání návykových látek	1	Vyučující občanské výchovy
IX. A, B / 2.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Mezinárodní spolupráce – bezpečnostní postupy proti šíření návykových látek	1	Vyučující občanské výchovy
IX. A, B / 2.	Občanská výchova	Člověk a společnost	Evropská integrace – xenofobie, terorismus	1	Vyučující občanské výchovy

IX. A, B / 2.	Chemie	Člověk a příroda	Deriváty uhlovodíků – nebezpečí alkoholismu	1	Vyučující chemie
IX. A, B / 2.	Chemie	Člověk a příroda	Chemie a společnost – zneužívání léčiv a drog	2	Vyučující chemie
IX. A, B / 2.	Výtvarná výchova	Umění a kultura	Plakát – závislosti	1	Vyučující výtvarné výchovy
IX. A, B / 1., 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Sportování – vzájemná tolerance a respektování každého jedince	průběžně	Vyučující Tv

c) Rodiče

Název programu	Dle aktuální nabídky
Zodpovědná osoba	Mgr. Bc. Dagmar Havlíčková

Specifická prevence

Název programu	Komplexní specifická prevence
Typ programu	Specifická protidrogová prevence
Stručná charakteristika programu	Cílem dlouhodobé primární prevence je odradit od užívání návykových látek, nebo alespoň oddálit první užití návykových látek a závislosti na počítači (gamblerství), umět převzít odpovědnost za své chování (právní vědomí). Mezi hlavní metody práce patří zážitková pedagogika, interaktivní hry a jejich následná reflexe, nácvik odmítání a asertivních dovedností. Tento program pomůže žákům i učitelům lépe se poznat, posílit vzájemnou důvěru, sebevědomí a respektovat se navzájem. Aktivitě podporují zdravý životní styl, využití volného času a zdravý pohled na budoucnost.
Realizátor	Život bez závislostí, o. s., KiVa tým + TU
Cílová skupina	1. – 9. ročník
Počet žáků v programu	578
Počet hodin programu	50
Návaznost programu na cíle PPŠ	Program je nedílnou součástí přímé práce se žáky v jednotlivých třídách. Přímá práce přispěla k formování postojů žáků ke společensky akceptovatelným hodnotám.
Ukazatele úspěšnosti	Eliminace počtu žáků s rizikovým chováním.
Termín	říjen 2023 – květen 2024
Zodpovědná osoba	PhDr. Helena Vrbková Mgr. Bc. Dagmar Havlíčková

Název programu	Prevence rizikového chování
Typ programu	Specifická prevence rizikového chování - besedy
Stručná charakteristika programu	<p>Cílem projektu je, aby žáci na základě zkušeností, získaných při programu, dokázali řešit podobné situace v běžném životě, aby našli odvahu postavit se konfliktu. Neměli by zůstat lhostejní k problémům jiných lidí a měli by umět nabídnout pomoc. Pro dosažení těchto cílů využívá besedy s příslušníkem Policie ČR. Jejich splnění přináší snížení rizika výskytu rizikového chování v cílové populaci.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ročník: Zásady osobní bezpečnosti 2. ročník: Tísňové linky a jejich zneužívání 3. ročník: Dopravní výchova s aktivními ukázkami 4. ročník: Problematika mezilidských vztahů – šikana, DVD Nechte mě být! 5. ročník: Základy trestní odpovědnosti 6. ročník: Tísňové linky – správné oznámení události 7. ročník: Tísňové linky – krádeže, loupeže, přepadení 8. ročník: Tísňové linky – trestná činnost dětí a mládeže, DVD Zpackané životy 9. ročník: Trestná činnost dětí a mládeže – trestní odpovědnost, občanský průkaz, drogy, DVD Já chci domů!
Realizátor	Policie ČR
Cílová skupina	1. – 9. ročník
Počet žáků v programu	578
Počet hodin programu	30
Návaznost programu na cíle PPŠ	Dlouhodobým cílem našeho PPŠ je formování postoje žáků ke společenským hodnotám a umět řešit konflikty a postavit se jim.
Ukazatele úspěšnosti	Eliminace počtu žáků s rizikovým chováním.
Termín	říjen 2023 – květen 2024
Zodpovědná osoba	nrap Denisa Heřmánková

Prostředky

a) Vnitřní

- nástěnka na chodbě
- schránka důvěry
- zařazení témat rizikového chování a komunikace do vyučování
- asertivní chování, nácvik odmítání – ŠVP, exkurze
- využití metodických materiálů ve výuce
- spolupráce se školní družinou – výzdoba, volnočasové aktivity, exkurze, projekty
- třídnické hodiny (KiVa)

b) Vnější

- divadelní a filmová představení
- spolupráce se Životem bez závislostí
- účast v soutěžích
- Policie ČR – preventivní program
- besedy a přednášky
- další dle aktuální nabídky

Měření efektivity programu

- jednoduché ankety po akcích
- průběžné sledování atmosféry ve škole
- vyhodnocení znalostí o rizikových jevech
- nespécifická prevence (kroužky, volnočasové aktivity atd.)
- formování vlastních názorů a osvěta

Evaluace

A) Kvalitativní hodnocení

Hodnocení školního roku 2022/2023

Primární prevence sociálně patologických jevů probíhala během celého školního roku.

V 1. až 4. třídách probíhala prevence průřezově všemi předměty.

Ve všech třídách se pravidelně na třídnických hodinách realizoval program KiVa. Cílem bylo zmapovat, kolik času tráví děti hraním her u počítače, umět přijmout odpovědnost v souvislosti s trávením volného času, rizika závislosti na počítačových hrách, o kyberšikaně a znát postup řešení, pojmenovat role ve třídách, které se objevují v třídním kolektivu, znát příčiny, důsledky a spouštěče agresivního chování, mít povědomí o trestní odpovědnosti v určitých oblastech. Realizátorem tohoto programu byl KiVa tým společně s třídními učiteli.

Žáci a učitelé byli s tímto programem velice spokojeni, mnozí žáci si uvědomili svoji roli ve třídě a přehodnotili svůj vztah k některým spolužákům. Žáci diskutovali a formou her si uvědomovali vztahy ve třídě. Program byl zaměřený i na sebevědomí a vlastní hodnotu. Žáci si velmi dobře uvědomili důsledky nezvládnuté agrese – praktické (různé postihy a tresty) i sociální (špatná pověst, ztráta přátel). Učitelé lépe pronikli do vztahů v třídních kolektivech.

Metodik prevence se zúčastňoval setkání metodiků Prahy 11, seminářů pořádaných organizací DROP – IN, společností Schola Empirica z.s.

Ve spolupráci se školním parlamentem, třídními učiteli a vychovatelkami probíhaly po celý školní rok akce, které napomáhají předcházet sociálně patologickým jevům a ukazují žákům, jak kvalitně trávit volný čas.

B) Kvantitativní hodnocení

PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	20	514	400
Beseda	0	0	0
Komponovaný pořad	0	0	0
Kohezní program	0	0	0
Jiné	7	438	62

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby	0	0
Školní kroužky	12	163

Zpracovala: Lenka Holasová, metodik primární prevence

Odpovědná osoba: Mgr. Bc. Dagmar Havlíčková, ředitelka školy

V Praze 4. 9. 2023

Strategický plán na školní rok 2023/2024 je uskutečňován na základě PPS.

V Praze dne 4. 9. 2023

Zpracovala: Lenka Holasová, metodik primární prevence

Odpovědná osoba: Mgr. Bc. Dagmar Havlíčková, ředitelka školy

Seznam příloh

- Příloha 1: Specifické akce primární prevence na školní rok 2023/2024
- Příloha 2: Nespecifické akce primární prevence na školní rok 2023/2024
- Příloha 3: Kontakty (úřady, instituce, vzdělávání, informace, besedy), užitečné odkazy
- Příloha 4: Legislativa, dokumenty v resortu MŠMT
- Příloha 5: Krizový scénář pro počáteční stadia šikany
- Příloha 6: Krizový scénář při zjištění pokročilé šikany (3. – 5. stádium)
- Příloha 7: Program proti šikanování
- Příloha 8: Školní řád v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- Příloha 9: Postup školy při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek
- Příloha 10: Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti

Příloha 1

Specifické akce primární prevence na školní rok 2023/2024

1. Komplexní specifická prevence

4. A – 1x 2 hodiny	prosinec
4. B – 1x 2 hodiny	prosinec
4. C – 1x 2 hodiny	prosinec
5. A - 1 x 2 hodiny	leden
5. B - 1x 2 hodiny	leden
5. C - 1 x 2 hodiny	leden
6. A –1x 2 hodiny	listopad
6. B - 1 x 2 hodiny	listopad
6. C – 1x 2 hodiny	březen
7. A – 1 x 2 hodiny	březen
7. B - 1x 2 hodiny	březen
7. C – 1x 2 hodiny	duben
8. A - 1 x 2 hodiny	duben
8. B - 1 x 2 hodiny	duben
9. A - 1 x 2 hodiny	duben
9. B – 1 x 2 hodiny	duben
9. C – 1 x 2 hodiny	duben

2. Beseda s Policií ČR

1. – 9. ročník - 31 hodina	říjen - květen
----------------------------	----------------

Další akce se uskuteční dle aktuální nabídky.

Primární prevence na 1. stupni bude uskutečňována průběžně v různých předmětech – českém jazyce, matematice, prvouce, přírodovědě, vlastivědě, anglickém jazyce a dalších předmětech.

Příloha 2

Nespecifické akce primární prevence na školní rok 2023/2024

Říjen	Strašidelný zámek
Prosinec	Mikulášská nadílka - 1. stupeň
	O čertův měsíc - 2. stupeň
	Adventní zpívání - 1. stupeň
	Vánoční dílny - projektové vyučování - 1. a 2. stupeň
Únor	Valentýnská pošta - 1. a 2. stupeň
Červen	Den dětí - 1. a 2. stupeň
	Rozloučení se žáky 9. třídy - 2. stupeň

Celoškolní projekt „Návrat ke kořenům“ - průběžně

Příloha 3

KONTAKTY

Úřady

Mgr. Michala Hánová, protidrogový koordinátor ZSP MHMP, Charvátova 145, Praha 1, 236 004 185, michala.hanova@praha.eu

OSPOD, MČ Praha 11, Mgr. Milena Jindřichová, 267 902 117

PPP, Kupeckého 576/17, Praha 4 - Háje, 272 942 004, Mgr. Dagmar Boučková

Mgr. Barbora Vanišová, obvodní protidrogový koordinátor

Mgr. Jan Juhaňák – obvodní metodik prevence pro Prahu 11 a 12, 777 227 031

Instituce

Triangl(experiment s drogou, počátky závislosti), středisko pro děti a rodinu, www.volny.cz/triangl

Dětské krizové centrum(zneužívání), V Zápolí 1 250, Praha 4, 241 480 511, linka důvěry:241 484 149, www.ditevkrizi.cz

Svp Klíč (Prosek, Čakovická), 286 887 075, www.klicov.cz

Policie ČR, Kaplanova 2056, Praha 4, 974 887 700

Sdružení linka bezpečí, Ústavní 95, Praha 8 (rodičovská l. 840111234, vzkaz domů 800111113, linka bezpečí 116111)

ROSA, Podolská 25, P 4, 241432466

Krizová linka ANABELL (poruchy příjmu potravy), 848 200 210

Proxima sociale, Praha 12, Rakovského 3138, Praha 12, 241 770 232

Bílý kruh, www.bkb.cz, www.donalinka.cz, www.domacinasili.cz

Linka Ztracené dítě – nonstop bezplatně, tel. 11600, www.ztracenedite.cz

Vzdělávání, informace

Pedagogické centrum Praha, Učňovská 1, Praha 9, 266 106 307, www.pcpraha.cz

Institut pedagogicko-psychologického poradenství, Novoborská 372, Praha 9, 283 882 296,
www.ippp.cz

Život bez závislostí, o.s., Lupáčova 14, Praha 3, h.vrbkova@seznam.cz, 222 716 740, 602 255
508, www.zivot-bez-zavislosti.cz

Multikulturní centrum Praha, Na Poříčí 12, Praha 1, www.mkc.cz

Institut FILIA, Sokolská 1805, Praha 8

Centrum primární prevence Prev – centrum, Meziškolská 2, P6

IPPP, www.ippp.cz

Sananim, Ovčí hájek 2549, Praha 13, 284 822 872

Agentura Majestic, v.o.s./ PaedDr. Iva Venclová, Ph.D.

PPP Praha 4

Besedy

Policejní muzeum, Ke Karlovu 453, Praha 2, 224 922 183

Policie ČR, oddělení prevence, 974 825 281, www.mvcr.cz – policie – prevence

Městská policie Praha, útvar prevence, , 222 072 530, www.mppraha.cz

Drop In, Mgr. Martin Titman, Praha 1, Karolíny Světlé 18, 222 221 124 stredisko@dropin.cz,

Užitečné odkazy

www.drogovaporadna.czwww.dropin.cz

www.sananim.czwww.drogy.net

www.odrogach.czwww.prevcentrum.cz

www.bkb.cz

www.donalinka.cz

www.domacilinka.cz

Příloha 4

Legislativa, dokumenty v resortu MŠMT

Zákony

- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.ledna 2007)
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Vyhlášky

- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Anotace - směrem k prevenci:

1) *Školská poradenská zařízení poskytují bezplatně standardní poradenské služby uvedené v přílohách 1-3 této vyhlášky (§1)*

2) *Standardní činnost poraden - Informační a metodická činnost spočívá zejména:*

– *v metodickém vedení práce výchovných poradců, školních metodiků prevence (1)*

– *v metodické pomoci při tvorbě preventivních programů (8)*

– *ve spolupráci se SVP při poskytování služeb pro žáky se SPCH a rizikem vzniku sociálně patologických jevů (9)*

3) *Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. c) kromě jiných činností se jedná o:*

– *prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzdáváním a s motivací k překonávání problémových situací*

Strategie

- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu
- Strategie prevence kriminality 2016–2020 (definovaná ve víceletých cyklech Usnesením vlády ČR) <http://www.mvcr.cz/prevence/system/vlada/>
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021 (Usnesení Vlády ČR ze dne 18. 3. 2019, č. 190)
- Národní strategie protidrogové politiky http://wtd.vlada.cz/urad/urad_postaveni.htm

Metodické pokyny

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a TV k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (č.: 20 006/2007-51 ze dne 16.10.07) zdroj:

http://www.msmt.cz/uploads/soubory/vestniky/MSMT11_07.pdf

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Čj.: 28 275/2000 -22)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobi a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.: 29 159/2001-26)

Příloha 5

Krizový scénář pro počáteční stadia šikany

dle Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6

Krizový scénář pro počáteční stadia je otevřený a v průběhu školního roku bude i nadále ověřován, upravován a doplňován.

ŠIKANA

Šikana je systematické zneužívání MOCI!

Rozdíl mezi šikanou a šikádlením

Jestliže svého kamaráda šikádám, očekávám, že to bude legrace nejen pro mě, ale i pro něj. Ale když vidím, že to jako legraci nebere, že ho to zranilo, pak je mi to líto a omluvím se mu. U šikany je to obráceně. Tam jde agresorovi o to, aby druhému ublížil, aby ho zranil. A má z toho radost. Nejenom, že se mu neomluví, ale opakuje to. A většinou násilí přitvrzuje.

Proč mají někteří jedinci potřebu ubližovat někomu druhému?

Důvodů se nabízí hned několik např.:

- První lze hledat v domácím prostředí agresora. Jedinec je svými rodiči přehlížen, cítí se nedocenen a tak hledá způsob, jak na sebe upozornit.
- Dalším důvodem může být přílišná agresivita, jak v televizních pořadech, tak v počítačových hrách nad kterými dnešní mládež tráví většinu svého volného času. A tuto imaginární agresivitu poté přenáší do reálného života. Jinačí příčinou může být prostě a jednoduše nuda. Dítě si chce zpestřit svůj denní program a některé jedince nenapadne nic lepšího než to, že budou ubližovat někomu druhému.
- Tolik důvody, které mohou v někom vyvolat potřebu šikany.

Proč se na tolik případů šikany přijde dost pozdě a to ještě díky nějaké třetí nezajímavé osobě.

Proč většina šikanovaných o svém příkoří mlčí a nesevěří se ani svým nejbližším?

I to může mít několik příčin.

- Jistě tou nejčastější je strach, že by se agresor za své prozrazení pomstil ještě horším způsobem, než jakým probíhá sama šikana.
- Jinou možnou příčinou je fakt, že si dítě myslí, že mu nebude uvěřeno a ono bude považováno za lháře a bude tak muset čelit posměškům z okolí. Tento na první pohled banální důvod má však své opodstatnění v tom, jak se většina lidí k šikaně staví. To jest zády.

Jak postupovat při zjištění šikany?

- Oběti šikany musíme dát najevo, že jí věříme a že za ní pevně stojíme. Dítě si musí být jisto, že se vám může se vším svěřit.
- Agresorovi musíme dát jasně najevo, že něco takového je nepřijatelné a neomluvitelné. V případě šikany nestačí pouze ústní domluva, jelikož se nejedná o žádný malý přestupek, ale musí následovat tvrdý, leč přiměřený trest. Ale i s agresorem je zapotřebí vést dialog o tom, co ho vedlo k tomu, že ubližoval.

A jak samotné šikaně předcházet?

V první řadě je třeba změnit u dětí jejich žebříček hodnot. Na něj je třeba vrátit v dnes opomíjenou čest, odvalu a lásku ke všem lidem. Jestli se někomu tyto hodnoty zdají jako směšné a nepotřebné, pak je na nejlepší cestě stát se agresorem.

Šikana mezi žáky je bolestný fenomén

Fenomén, který se nám nikdy nepodaří zcela vymýtit.

Můžeme se ale snažit o její minimalizaci a co nejúčinněji řešit případy, které se vyskytnou. Je to nekonečná snaha, která často není náležitě oceněna, ale každý úspěch má pro žáky ve třídě obrovský význam – mnoho informací ze školy často zapomenou, ne však zkušenost, jak funguje společnost.

Všem učitelům, jejichž zájem o děti se projevuje nejen ve slovech, ale především v činech a tuto snahu nevzdávají, je třeba vyjádřit podporu a uznání.

Tou nejcennější odměnou jim může být vědomí, že svým aktivním a empatickým přístupem zabraňují výše popsaným negativním důsledkům a ovlivňují tak v dobrém mnoho lidských životů.

Pojmy

Mobbing

Označuje úmyslné intrikování, šikanování ze strany spolupracovníků, které není jednorázové.

Bossing

Označuje úmyslné intrikování. Šikanování, kde intrikářem je vedoucí pracovník.

Bollying

Používá se v Americe, je to souhrnný název pro oba předchozí termíny a můžeme jej přeložit jako hulvátství, neboť "bully" znamená hrubý, hňup, hulvát.

Stalking

Projevuje se zejména opakovaným fyzickým sledováním, nechtěnými kontakty (dopisy apod.), dlouhodobým sledováním aktivit dotyčné osoby a sbíráním informací o ní, případně nemístným oslovováním jejích příbuzných, přátel apod.

Takový zájem cílenou osobu obtěžuje, narušuje její soukromí a může vzbuzovat strach; někdy ústí až v trestní stíhání stalkera.

Kyberšikana

Už ze samotného názvu kyberšikana je zřejmé, že se jedná o specifický druh šikany. Na rozdíl od klasické šikany tváří v tvář, nabízí kyberšikana agresorům nejenom jiné nástroje ubližování, ale specifika virtuální reality obměňují charakter celého procesu šikanování, včetně rolí agresora a oběti.

Samotná kyberšikana **se nemusí odehrávat opakovaně**: stačí, když agresor jednou vyvěsí ponižující fotografii oběti na web. Tu si pak kdokoli může zkopírovat a šířit ji dále ještě dříve, než ji poskytovatel daného serveru dokáže stáhnout. Toto dílo pak žije svým vlastním životem.

KYBERŠIKANA

„Cyberbullying“

Novým fenoménem je [kyberšikana](#). Ta využívá možností, které jí poskytují moderní technologie, jako jsou [mobilní telefony](#), [fotoaparáty](#), [kamery](#) a [internet](#). Příkladem může být nahrávání ponižující situace na mobilní telefon a její rozesílání ve formě [MMS](#) či přes internet. Jde pak o „dovršení“ klasické šikany.

Jiným odvětvím kyberšikany je terorizování jiných pomocí [e-mailových](#) zpráv, [blogů](#) atd.

Kybernetická šikana, ponižování je prostě agresivní používání elektronických informačních kanálů a komunikačních přístrojů.

POZOR!!

Kyberšikana je úmyslné, opakující se a nepřátelské chování, jehož cílem je ublížit oběti za použití informačních a telekomunikačních technologií.

Naučíme své děti

- nekomunikovat s agresorem
- zamezit mu přístup
- oznámit vše dospělým

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

- Šikanování je mimořádně nebezpečná norma násilí, která ohrožuje základní a vzdělávací cíle.
- Metodický pokyn není pro školy závazný, ale přináší doporučený postup.
- Nový pokyn č.j. 24 246/2008 – 6 proti šikaně **platí od ledna 2009**.

Program proti šikanování

- součást preventivního programu
- na tvorbě a realizaci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy
- koordinace jeho tvorby - metodik prevence
- za realizaci a hodnocení programu je odpovědný ředitel školy

Cíl programu:

- vytvoření ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.

Školní program proti šikanování

1. zmapování situace – analýza a evaluace
2. motivování pedagogů pro změnu
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
4. užší realizační tým (zástupce vedení školy, zástupci 1. a 2. stupně, zástupce družiny, školní metodik prevence, výchovný poradce)
5. společný postup při řešení šikanování
6. primární prevence v třídních hodinách
7. primární prevence ve výuce
8. primární prevence ve školních i v mimoškolních programech mimo vyučování
9. ochranný režim (školní řád, účinné dohledy učitelů)
10. spolupráce s rodiči (způsob seznámení s bojem školy proti šikaně – webové stránky, třídní schůzky aj.)
11. školní poradenské služby
12. spolupráce se specializovanými zařízeními
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany)

Krizové scénáře

- **Krizový scénář pro počáteční (zárodečná) stadia šikanování**
- **Rámcový třídní program pro řešení počátečního (zárodečného) stadia šikanování**
- **Krizový scénář pro pokročilá stadia šikanování (spolupráce se specializovanými institucemi (čl.9) a Policií ČR**

POČÁTEČNÍ STADIUM

Krizový scénář

...Zpočátku může jít o nevinné vtípky, ale ta nevinnost najednou jaksí vyprchá...Naschvály se neustále vracejí k jedné osobě (několika). Nedochozí k výměně rolí.

Jak postupovat při objevení problému

- informace od rodičů, žáků, kolegů
- dopisem na vedení školy
- vlastním pozorováním, apod.

Nahlášení: TU + ŠMP + VP

→ společně zvolí strategii postupu řešení (spolupráce)

!!CHRÁNÍME ZDROJ A OBSAH INFORMACÍ!!

Postup - šikana:

- Odložíme veškerou práci.
- Pochválíme ho, povzbudíme, rozptýlíme jeho obavy z toho, že žaluje...
- Dáme najevo, že informace bereme vážně (i když se nám budou zdát malicherné či nepodstatné).
- Ujistíme ho, že mu chceme pomoci a svůj slib dodržíme.
- Poskytneme mu veškerou podporu.
- Zjistíme v rozhovoru s ním další podrobnosti.

....vše si podrobně zapište...

1. krok: Odhad závažnosti

- Velmi důležité je určit, jestli daný problém vyřešíme sami v rámci naší školy (Je to moje?, Troufáme si na to? Máme na řešení dostatek času?)

→počáteční stádia

nebo

- můžeme řešit pomocí konzultace s odborníkem zvenčí (PPP, SVP, apod.),

→počáteční stádia

nebo

- už tato problematika patří odborníkům

→pokročilé stádium, neobvyklá forma šikanování - lynč

2. krok: Rozhovor s informátory a obětí

- provádí ŠMP + VP (popř. ŠSP)

Rozhovor s informátory (rodič, kamarád, kolega, kdokoliv kdo na problém upozorní),

- nereagovat obranně
- nezpochybňovat, nebagatelizovat

!!Důležité je chránit zdroj a obsah informací!!

- dostanu-li signál od kohokoliv – začnu třídu pozorovat (přímé varovné signály – ověřování informací),
- jakoukoliv i „scifi“ výpověď, **VŽDY** ověřit,
- důležitá je empatie – nedávat rady, jen vnímat
- po odchodu informátora si vše zaznamenat

Rozhovor s obětí - empatie

Zde je velmi důležitá role třídního učitele popř. výchovného poradce, školního metodika, oblíbeného učitele, apod. Může to být i spolužák, rodič – „oběť“ musí mít k této osobě **důvěru!!**

Důležité je, aby oběť:

- nás vnímala jako oporu a cítila od nás možnou **POMOC!**
- aby, o tom vůbec s někým promluvila, aby problém ventilovala ze sebe **VEN!**

TRPĚLIVOST v naslouchání.

! Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní nevěděli (možná pomsta agresorů)!

Pravidla:

- Nereagovat obranně
- nezpochybňovat, nedávat rady, jen vnímat
- jakoukoliv i „sci-fi“ výpověď ověřit
- empatie
- otevřenost
- *neslibovat něco, co nemůžu splnit*
- důležité je **vše si zapsat** pro další potřebu

Rozhovor s obětí

POZOR! Oběť nemusí nic říct, může mlčet nebo plakat - PROCŮ?:

- bojí se, že by mu nikdo neuvěřil
- bojí se chodit do školy, co ho tam zase čeká
- má strach (poslapaná důstojnost natolik), že už o tom nechce mluvit

- bojí se to říct učitelům, aby nepřišla pomsta (možná odvěta agresorů)
- bojí se to říci doma, aby se nezačaly dít ještě horší věci, když se do toho vloží rodiče

Důležité je, aby žák v roli „oběti“....shrnutí

- nás (dospělého člověka) vnímala jako oporu a cítila od nás možnou POMOC!
- aby, o tom vůbec s někým promluvila, aby problém ventilovala ze sebe VEN!

!TRPĚLIVOST v naslouchání!

S obětí je nutné hovořit jiný den než s agresory. Nutno přizpůsobit podmínky např.: dostatek času, informací, „bezpečnou“ místnost tzv. „naladit se..“.

3. krok → Nalezení vhodných svědků

- *spolupráce s informátory a obětmi – oni nám vytipují žáky „svědky“ (!), doporučuji být velmi pozorný v rozhovorech, může vzniknout i záměna jednotlivých rolí hned na počátku při zjišťování situace*
- ! nevybíráme si podle svých sympatií a podle jejich chování (žáci mohou mít tzv. dvě tváře)
- důležité jsou žáci, kteří sympatizují s obětí (sympatie x nesympatie k oběti),
- *rozhovor se svědky (doporučuji jednotlivě) nejlépe mezi čtyřma očima* (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (souvisí s ochranou oběti)

4. krok → Individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky

- *rozhovory individuálně !*
- **nesmí se konfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonní zástupci - předcházení konfliktu!** viz. trojrozměrný pohled → „šikana jako závislost“
- **konfrontace svědků** (ale i tak max. 2 spolu) pouze při protichůdných informacích! **!doporučuji velmi OPATRNĚ!**

5. krok → Ochrana oběti

- zvýšená pozornost ve školním klimatu (třídním učitelem)
- zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na záchodech, cestě ze školy, do školy), časté nenápadné nahlížení do třídy o přestávkách)
- po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy nechat oběť doma
- doporučit rodičům odborníka z PPP nebo SVP, či jiné instituce zabývající se touto problematikou (zjištění více informací)

6. krok → Rozhovor s agresory

- **vnější obraz šikanování!** (*popis nemocného čili patologického chování*)
- nutnost poskládané mozaiky informací, (důkazy, musím mít jistotu o tom, co se ve třídě děje - vztahy)
- **případně konfrontace mezi nimi**

konfrontace A – A (při rozporuplnosti informací opět max. 2)

Dvě linie → rozdělení následujícího řešení

- Linie A / agresor
- Linie O / oběť → *Zapomíná se!!*

Linie A /agresor

7. krok → výchovná komise

Za účasti vedení školy + metodik prevence (MP)+ výchovný poradce (VP) + třídní učitel (TU)+ rodiče žáka (ZZ)+ odborník (PPP, SVP, OSPOD apod.).

Odkaz na Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, čl. 7 – výchovná opatření.

Nástin struktury výchovné komise

linie A

- Úvod, přivítání – *vedení školy*
- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – *vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)*
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – *vedení školy*
- Vyjádření zákonných zástupců
- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – *vedení školy*
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - *TU*
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - *TU*
- ***Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy***
- Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.
- Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

POZOR!

- U agresorů není jednoznačným možným řešením jen vyloučení žáka ze školy. Zkušenosti ukazují, že žák přejde na jinou školu a v šikaně pokračuje dál, pokud se s ním nepracuje (tzv. pokročilé šikany/patologie chování). Naším společným cílem je pomoci mu (změna chování). Najít a snažit se společně vyřešit mu příčinu útoků!!! (výměna rolí agresor/oběť). Možnosti spolupráce....

ZAPOMÍNÁ SE!!!

Linie O/obět'

8. krok → rozhovor se zákonnými zástupci oběti

Doporučuji:

- sejít se jiný den než jsou výchovné komise,
- sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali (kroky řešení, závěry, domluva na dalších opatřeních, možnosti další spolupráce),
- časový horizont pro sledování situace (po týdnu, 14 dnech informovat se vzájemně o situaci – rodinné a školní klima),
- spolupráce (ochrana oběti).

Konkrétní kontakt na instituce / konkrétní odborník zabývající se problematikou šikany:

- pedagogicko-psychologická poradna,
- středisko výchovné péče, praktický lékař

9. krok → Práce s celou třídou

Uzavření celé záležitosti vedením školy před všemi žáky ve třídě (VP, ŠMP, TU).

- ozdravění třídy – dlouhodobý proces,
- nastavení nových funkčních pravidel např.: charta třídy (nutno dodržovat všichni, nejen žáci, ale i dospělí!),
- možnosti práce se třídou v rámci třídnických hodin (jiné aktivity zaměřené na vztahy mezi žáky ve třídě),
- třídu neustále sledovat,
- *TU + ŠMP* informovat všechny členy pedagogického sboru (obecné informace – shrnutí případu, seznámit je s nastavenými pravidly),
- jednotnost a důslednost pedagogického sboru,
- při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP (přivolání pomoci – instituce zabývající se touto problematikou).

Příloha 6

Krizový scénář při zjištění pokročilé šikany (3. – 5. stádium)

dle Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení **č.j. 24 246/2008-6**

Krizový scénář je otevřený a v průběhu školního roku bude i nadále ověřován, upravován a doplňován.

I. Odhad závažnosti onemocnění

- **chování, spolupráce, vztahy, celková atmosféra**

(„dusná atmosféra“, strach, napětí, nesvoboda; souhlas s jednáním a normami agresorů, obviňování oběti, bagatelizace nebo popírání násilí, nespolupráce svědků, popírání, odmítání vypovídat ze strachu z následků, ustrašenost oběti – popírání násilí, sebeobviňování)

- **závažnost a četnost agresivních projevů**

(brutální projevy výsledkem delšího vývoje šikanování, i psychické formy psychoteroru)

- **doba, po kterou šikanování probíhá**

(z výpovědí – déle než tři měsíce – rozvinutější forma)

- **počet obětí a agresorů**

(větší počet A i O – náznak nastolení destruktivních skupinových norem)

Při odhadu závažnějších forem a stádia šikanování je závazný krizový plán, který upravuje:

- způsob ochrany oběti/-í
- povinnosti pedagogických pracovníků a jejich jednotný postup
- žádost o vstup specializovaného servisního zařízení
- zajištění součinnosti – technické a organizační podmínky, příp. personální
- zajištění a koordinace informačních toků
- opatření – školní řád, klasifikační řád, pracovní řád, příp. podle § OZ, § TZ
- způsob další práce se třídou, s jednotlivými aktéry

II. Strategie vyšetřování

- **zajištění bezpečí oběti, příp. informátora**
- **zvýšení pedagogického dozoru na rizikových místech, v rizikových situacích**
- chránit a zabránit prozrazení informátora
- rozhovor s informátory, obětí – dokumentace poskytnutých prvotních údajů, důkazů
- **kontaktování externího servisního zařízení – odborník na vyšetřování šikany, policie**
- poskytnutí dosavadních dostupných informací, zajištění organizačních podmínek vyšetřování – místnost, součinnost)

III. Závěry vyšetřování

- součinnost s dalšími subjekty – kompetenční mapa / co, kdo, kdy a jak
- **zajištění ochrany oběti, resp. informátora** (pravidelná setkání, telef. kontakt, zajištění odb. péče, cílené sledování oběti, docházky, stanovení ochránců oběti)
- prokázání a usvědčení agresorů, přiznání
- **jednání výchovné komise** (viz scénář zasedání výchovné komise)- **realizace opatření**
- **oznámení o potrestání agresorů** před celou třídou – vyjádření stanoviska a postoje školy
- **léčba skupiny** - intervenční program ve spolupráci s odborníky, restrukturalizace třídy nejčastěji rozbití stávající skupiny
 - vždy vyloučit ze skupiny jádro agresorů
 - sestavit nově konstelaci žáků – pozitivní tendence, přítomnost „hvězdy“
 - realizace vnějšího nátlaku – kázeňská opatření, výchovná opatření
 - spolupráce se servisními zařízeními

Příloha 7

Program proti šikanování **(součást Preventivního programu školy)**

- dle Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.24 246/2008-6

Program proti šikanování je otevřený a v průběhu školního roku bude i nadále ověřován, upravován a doplňován.

Pedagogičtí pracovníci i další zaměstnanci školy vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka. Všichni pracovníci školy by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Šikana se v zárodečné fázi vyskytuje v téměř každé škole, a proto je nutné věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost.

Snažíme se vytvářet zdravé a bezpečné sociální klima školy, prostředí přátelské vůči žákům, všem pracovníkům a rodičům, prostředí, ve kterém je žák úspěšně zařazen do třídního kolektivu a může se harmonicky rozvíjet.

Důraz klademe na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů a snažíme se včas zabývat narušenými vztahy ve třídě a případné náznaky šikany okamžitě řešit.

Na prevenci šikany a při řešení jednotlivých případů učitelé spolupracují podle předem dohodnutých postupů.

Mezi hlavní cíle programu pak patří úzká spolupráce s rodiči, neboť pouze účinná spolupráce rodiny a školy je předpokladem úspěchu v oblasti prevence šikany a dalších sociálně patologických jevů.

Cíle programu proti šikanování

Krátkodobé cíle

- Poskytovat žákům s ohledem na jejich věk a sociální vyspělost dostatečné množství informací týkající se šikany – projevy šikany, obrana proti šikaně atd.
- Diagnostika výskytu šikany na škole formou dotazníkového šetření
- Zmapování úrovně vědomostí o šikaně mezi žáky i učiteli

- Hovořit o rozdílu mezi škádlením a šikanováním
- Definovat šikanu a její definici začlenit do školního řádu
- Složení užšího realizačního týmu – třídní učitel, preventista, výchovný poradce, vedení školy, případně vychovatelka
- Vytipování rizikových míst a jejich sledování – šatny, WC, chodby, školní třídy během přestávky, chodba u automatu na svačiny

Dlouhodobé cíle

- Vytváření pozitivní atmosféry ve škole – nastartování procesů tvorby bezpečného prostředí ve škole – vzájemná komunikace a informovanost mezi pedagogy – při pravidelných poradách se informovat o tom, čeho si kdo všiml, na koho je třeba dávat pozor atd.
- Průběžně – jakmile si někdo z pedagogů všimne nezdravého chování, příznaků nezdravých vztahů a nevhodného chování vůči některému z žáků, neprodleně to nahlásí třídnímu učiteli a vedení školy. Následuje sledování vytipovaných žáků a komunikace o jejich projevech
- Po vyřešení případu shrnout postupy a výsledek řešení
- Nastavení vstřícných vztahů mezi žáky a učiteli, žáky navzájem a i mezi učiteli navzájem
- Dlouhodobé vzdělávání celého učitelského sboru
- Zvýšení vnímavosti vůči změnám v žákovských kolektivech
- zahrnovat témata šikany do výuky jednotlivých předmětů na posílení osobnostní a sociální výchovy
- Práce s třídními kolektivy – plně v kompetenci třídních učitelů, kteří si zvolí vhodné a odpovídající organizační formy

Preventivně výchovná činnost učitelů

- Pracovníci školy znají důležitost prevence (vytváření zdravého a bezpečného prostředí).
- Uplatňují zvolené postupy a metody při zjištění a řešení problému.
- Pracovníci školy vědí, jak vypadají příznaky nezdravých vztahů, vhodně na ně reagují.
- Vědí, jaké prostředky jsou při řešení problému efektivní a neefektivní.
- Znají 5 fází průběhu šikany, uvědomují si důležitost vzájemné komunikace, pracují s pravidly.

Preventivně výchovná činnost žáků

- S třídními kolektivy se pracuje na vybudování pozitivních vzájemných vztahů
- Nástrojem a místem uskutečňování jsou především třídnické hodiny, ale i společné pobyty žáků na lyžařských kurzech nebo ozdravných pobytech a pobyty ve školách v přírodě.
- Žáci jsou informováni, co je a co není šikana, jak se zachovat, když jsou svědkem nějaké události

Společné vzdělávání a supervize

Všichni zaměstnanci školy se svým chováním a vystupováním podílí na prevenci šikanování ve třídách. Pedagogové jsou proškoleni v problematice šikany a i nadále budou využívat všech dostupných seminářů a proškolení tak, aby všichni zaměstnanci školy opakovaně procházeli DVPP.

Základní výcvikový kurz v letošním školním roce:

„Klima třídy“ s akreditací MŠMT ČR 4484/2007 – 25 – 99

Vzdělávání probíhalo ve škole a zúčastnili se ho téměř všichni pedagogové.

Užší realizační tým (preventivní tým)

URT tvoří Lenka Holasová, školní metodik prevence, Mgr. Renáta Sakmarová, výchovná poradkyně, Mgr. Irena Plojharová, Mgr. Barbora Kadlčíková.

Naším cílem je vytipování a zmapování míst ve škole, kde by mohlo k šikaně docházet. Zajištěním těchto lokalit můžeme snížit riziko šikany. Jde o šatny školy, chodby, WC.

Zmapování situace a motivace pedagogů ke změně

1. Učitelé (na 1. stupni TU, na 2. stupni učitelé VZ a OV) realizují minimálně jednou během školního roku hodinu na téma šikana (pomocí her, příběhů a dalších činností seznamují žáky s projevy a následky šikanování)
2. ŠMP nebo pověřený pedagog monitoruje situaci sociálního klimatu ve třídách pomocí preventivních aktivit – rozhovorů s dětmi, sociálně psychologických her a sociometrických metod, dotazníků, a to:
 - minimálně jednou během školního roku na 1. stupni
 - minimálně dvakrát během školního roku na 2. stupni
3. Školní metodik prevence spolupracuje s dalšími organizacemi a organizuje preventivní akce proti šikanování a rasové nesnášenlivosti, např.:
 - Programy Městské policie
 - Programy Policie ČR
 - Spolupráce s obvodní metodičkou prevence Mgr. Denisou Fialovou.

Společný postup při řešení šikanování

Jedním z elementárních opatření k ochraně dětí před násilím je domluva pedagogů, jak postupovat při řešení výchovně náročných – krizových situací/šikanování.

- Všichni pedagogičtí pracovníci se svým chováním podílí na prevenci šikanování ve třídách a při podezření na šikanu neprodleně kontaktují školního metodika prevence, v případě jeho nepřítomnosti ředitelku školy.
Pokud šikanování oznamují rodiče, poslušnost zůstává stejná. Oznámení však může přijmout každý pedagog. Každé oznámení je však **nutno zaznamenat písemně**.
- Škola má vytvořený **krizový plán** - vyvěšený ve sborovně- a tím jsou všichni pedagogové povinni se řídit.
- Třídní učitelé monitorují sociální klima ve své třídě, neprodleně reagují na nevhodné chování mezi dětmi

- Výchovná komise (řeší již vzniklé problémy v součinnosti škola – žák – rodiče - popř. přizvaný odborník)
- JEDNOTNOST, DŮSLEDNOST, ZNALOST PROBLEMATIKY.

Prevence v třídnických hodinách

Třídní učitelé se zaměřují na činnosti posilující budování pozitivních vztahů mezi žáky navzájem a mezi učiteli a žáky. Formou her, dotazníků, pohovorů učitelé monitorují situaci ve třídě a mohou vyhodnotit stav kolektivu. Programy u malých dětí od 3. třídy dolů mají řadu zvláštností – v popředí jsou hry, hraní pohádek, čtení bajek a povídání si o nich atd.

Žáci jsou seznamováni s následujícími tématy a jsou u nich budovány a rozvíjeny tyto sociální dovednosti:

- **Co je a co není šikana**
- **Co je a co není žalování**
- **Jakým vhodným způsobem se zastat oběti a vyhledat pomoc**
- **Znají svého preventistu a výchovného poradce, vědí, kde ho mohou vyhledat**
- **Vědí, že neohlášené nevhodného chování nějakého jedince vůči oběti je porušení pravidel**

Prevence ve výuce

Všichni učitelé vnímají nutnost vytvoření bezpečného prostředí. Podle možnosti zařazují prvky o bezpečném chování, o rozvoji pozitivních vztahů do svých předmětů.

- Umožňují rozvoj vzájemné spolupráce.
- Umožňují práci žáků ve skupinách, v komunikujícím kruhu.
- Vytvářejí spolu se žáky pravidla chování ve třídním kolektivu.
- Snaží se vyhýbat technikám a metodám, které vytvářejí napětí mezi žáky – např. ironizování, zesměšňování, nenaplněné hrozby (když nepřestaneš vyrušovat, dám ti poznámku apod.), vytváření stresového prostředí, nehlášené písemné práce apod.

Pilířem prevence jsou především výchova ke zdraví, občanská výchova, tělesná výchova, výtvarná výchova, přírodopis, chemie, český jazyk, dějepis atd., na prvním stupni kamkoliv – záleží na učiteli.

Témata jsou zapracovaná již v PPSŠ školy.

Prevence ve školním životě mimo vyučování

Jedná se o dobu, která souvisí s pobytem žáků ve škole, ale nejedná se o přímou výuku. Jsou to například přestávky, čas kolem oběda, žákovský parlament, školní družina, mimoškolní aktivity (sportovní soutěže, kroužky, návštěva filmových a divadelních představení, škola v přírodě, zájezdy na hory apod.).

V době přestávek, a to i jednohodinových mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, škola zajišťuje dozor.

Ochranný režim

Má celoškolskou působnost. Patří do něj dvě základní věci: **vnitřní školní řád a dozory učitelů.**

Spolupráce s rodiči

Ideální by bylo získat rodiče k intenzivní spolupráci, otevřenosti, zájmu o dění ve škole. Sloužit by mohlo společné organizování akcí, užší spolupráce prostřednictvím školní rady (realizace dle situace a ochoty rodičů)

Již zažité jsou informace podávané prostřednictvím bulletinu, webových stránek školy, formou letáčků.

Základem však zůstávají třídní schůzky a hovorové hodiny.

Příloha 8

Školní řád v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Žákům je v prostorách školy, školních i mimoškolních akcích zakázáno užívat *návykové látky*, kterými se rozumí alkohol, tabákové výrobky, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací a rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování. Dále je zakázáno s nimi ve škole *manipulovat* (přinášet, nabízet, propagovat, zprostředkovávat, přechovávat či prodávat).

Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v ČR považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dítěte.

(1) V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.

(2) Škola je povinna oznámit orgánu sociálně právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.

(3) Distribuce a šíření OPL je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin překazít a učinit tak v každém případě včasným omezením věci policejnímu orgánu.

V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o OPL v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem školy bude škola postupovat stejně jako v bodě (3).

(4) V případě, že bude žák přistižen při *manipulaci* s alkoholem či tabákovými výrobky v prostorách školy či v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných bude mu udělena důtka ředitele školy.

(5) V případě, že bude žák přistižen při *konzumaci* tabákových výrobků či alkoholu v prostorách školy či v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných bude mu snížena známka z chování.

(6) Žákům je zakázáno užívání omamných a psychotropních látek a jejich distribuce bez ohledu na prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Toto porušení bude trestáno sníženou známkou z chování.

(7) Je stanoven zákaz vstupu do školy všem osobám pod vlivem těchto látek. Krádeže a ničení školního majetku je protiprávním jednáním.

Každý žák je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, pokud škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Žáci nenosí do školy žádné cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním.

Příloha 9

Postup školy při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek

Krizový scénář pro počáteční stádia je otevřený a v průběhu školního roku bude i nadále ověřován, upravován a doplňován.

Postup školy při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek

KRIZOVÝ PLÁN

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol a tabák. Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je však považováno za nebezpečné jednání. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné! Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

1. TABÁKOVÉ VÝROBKY

Jak řešit konzumaci tabákových výrobků ve škole?

- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl pokračovat v konzumaci.
- Pedagog dále *sepiše o události krátký záznam* s vyjádřením žáka (zejména odkud, odkoho má tabákový výrobek) a *předá metodikovi prevence*, který jej založí do své agendy.
- Pedagog informuje zákonného zástupce žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se chování opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- Jsou vyvozeny sankce dané školním řádem.

2. ALKOHOL

Jak řešit konzumaci alkoholu ve škole?

- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- V případě, že je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, voláme RZS.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagog následovně: *o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho alkohol má), který odevzdá školnímu metodikovi prevence, který jej založí do své agendy a vyrozumí vedení školy.*
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyzve škola ihned zákonného zástupce žáka, aby si jej vyzvedl.

- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen výuky. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- Z konzumace alkoholu škola vyvodí sankce dané školním řádem.
- V případě podezření na intoxikaci žáka provede pedagogický pracovník test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje obdobným způsobem jako od bodu 2).

Jak řešit nález alkoholu ve škole?

A) pedagog nalezne v prostorách školy alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy.
- Sepíše stručný záznam o události.

B) pedagog zadrží u některého žáka alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu.
- O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezu sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo zástupkyně školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě potřeby předá zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.
- Škola vyvodí sankce dané školním řádem.

3. OPL (omamné a psychotropní látky)

Jak řešit konzumaci OPL ve škole?

- Návykovou látku je potřeba žákovi odebrat a zajistit, aby v konzumaci dále nepokračoval.
- V případě, že je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, přivolá pedagog RZS.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagog zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen dalšího vyučování, vyzve pedagog zákonného zástupce žáka, aby si dítě vyzvedl.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen výuky.
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonného zástupce poskytne školní metodik prevence informaci o možnostech odborné pomoci.
- Škola vyvodí sankce dané školním řádem. (je třeba rozlišit uživatele od distributora – uživatel je nebezpečný sobě, distributor všem; distribuce je trestným činem, užívání OPL porušením školního řádu.)

- V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagog provést orientační test napřítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasuzákonného zástupce.

Jak řešit distribuci OPL ve škole?

Distribuce může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

A) pedagog našel OPL ve škole

- Látku nepodrobuje žádnému testu.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a schovej ve školním trezoru.
- O nálezů vyrozumí Policii ČR.

B) pedagog zadržel u žáka OPL

- Látku nepodrobuje žádnému testu.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo zástupkyně školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nálezů vyrozumí Policii ČR.
- V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá pedagog látku lékaři.

C) pedagog má podezření, že žák má OPL u sebe

- Řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, konzultuje s ní další postup a informuje zákonného zástupce žáka.
- Žák je izolován od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Příloha 10

Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti

Podkladem je vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016.

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Při nástupu žáka do školy prostudují třídní učitelé pedagogickou dokumentaci žáků. Na jejím základě pak vytipují žáky, kteří by mohli být potenciálně neúspěšní při zvládnutí studia.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost dítěte - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) rodina - nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace, nevhodné pracovní a sociální návyky v rodině, nezájem rodičů o vzdělávací proces u svého dítěte, odlišný hodnotový systém rodiny
- c) špatná docházka do vyučování – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva
- d) nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole – malá aktivizace žáka ve vyučování, nedostatečná motivace, nevhodné způsoby práce s žákem, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popřípadě mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi úspěšné žáky.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

Opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:

- kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC
- integrace žáka a vytvoření IVP

2. Odchylka v celkové úrovni inteligence:

- pokud je to možné, definovat žákovi základní učivo, odpovídající jeho možnostem a schopnostem, vhodné metody práce, motivace
- zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP
- integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou

3. Žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí:

- motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou
- vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách
- přístup k internetu ve škole
- možnost doučování

4. Žáci s vysokou absencí:

- včasné řešení zvýšené absence žáka ve vyučování, přizpůsobené důvodu absencí
- podpora při zvládnutí zameškané látky
- plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program (plán pedagogické podpory nebo také plán podpůrných opatření)

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé písemně informují rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).

2. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).

3. Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi podpůrný plán. Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným.

4. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena třídním učitelem.

Formy a metody práce

Pro úspěšnost Podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním)
- nastavení Individuálního vzdělávacího plánu
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem
- možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
 - používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu